

szimfónia

1. A szimfónia (symphonia) sok [hangszer](#) [1]re írt, nagyszabású, eredetileg négytétel [2]es zenekari mű.
A szimfónia Beethoven művészetében érte el fejlődésének tetőpontját.
2. [összhang](#) [3]zás, zengés
3. A 18. sz.-ban alakult ki a [szimfonikus](#) [4] zene egyik legfontosabb, számos korábbi tendenciát összegző, szintetizáló műfaja. Az elkülönült [szólam](#) [5]okból (I. hegedű, II. hegedű, brácsa, cselló, fafúvók, rézfúvók, ütők) álló, kötött ülésrendű hangszer-összeállítást [karmester](#) [6] irányítja.

A szimfónia eredeti jelentése a görögben: 'összecseng'. Átvitt értelemben: 'összehangzik, megegyezik'.

A latinba átkerülve 'összehangzó zene', 'zenekari zene', 'hangverseny' jelentésű, később egy ütős hangszert jelöl. Ezután – ugyancsak a latinban – több forrás húros hangszerként, hárfaként, lantként említi.

Az ókori asszír-babiloni zenében azonban dudaszerű fúvós hangszert jelent. „A középkorban hol fúvós, hol húros hangszer” (Hexendorf Edit 1951).

Van azonban egy másik jelentése, amelynek szintén van utóélete. Már a görögöknél konszonáns hangközt – speciálisan oktávot – is jelentett.

A rómaiak olyan hangszert is értettek alatta, amely oktávban kíséri az éneket.

A VII. században symphoniaci: a pápai énekkar gyermekkara, amely a férfiak énekét ugyancsak oktávban kísérte.

Többszólamú hangszeres darabok jelölésére csak a XIV–XV. századtól használják.

Ilyen értelemben tovább specializálódott, a bécsi klasszicizmus idején egy sajátos műfajt, négytételű zenekari művet jelölt, ami több-kevesebb változással ma is érvényes.

Először tehát 'összecseng', majd 'konszonáns hangköz', majd valamilyen (vonós, fúvós vagy akár ütős) hangszer, végül maga a (hangszeres!) mű, műfaj.

Manapság a szimfonikus többnyire egyszerűen „zenekari”-t (szimfóniák előadására alkalmas) jelent. (Forrás: Szabó, Zsolt - A zenei szaknyelv néhány kérdése)

"A szimfónia a nyilvánosság, a mindenki számára meghirdetett eredmény, a teljesség, a kőbevésett fogalmazás; hozzá képest a többi inkább műhelymunka és személyes ügy."

[7]-A legtermékenyebb (the most prolific) szimfóniaszerző Johann Melchior Molter (1696-1765) volt, aki 170 szimfóniát komponált.

-A leghosszabb szimfóniát Richard Rodgers írta egy dokumentumfilm zenéjének. A Victory At Sea című alkotást az NBC TV 1952-ben mutatta be. Időtartama 13 óra.

Forrás webcím: <https://www.zenci.hu/szocikk/szimfonia>

Hivatkozások:

- [1] <https://www.zenci.hu/szocikk/hangszer>
- [2] <https://www.zenci.hu/szocikk/tetel>
- [3] <https://www.zenci.hu/szocikk/osszhang>
- [4] <https://www.zenci.hu/szocikk/szimfonikus>
- [5] <https://www.zenci.hu/szocikk/szolam>
- [6] <https://www.zenci.hu/szocikk/karmester>

[7] http://cserkesz.hu/otker/zene/zeneelmelet/szimfonia_b.html